

8. EPÍLEG

Tant les consideracions plantejades en el capítol de morbiditat i mortalitat global i lluita contra el patogen, com els diversos aspectes considerats a continuació, demostren, tal com assenyalàrem en començar, que les coses no són com ens podríem imaginar sense entrar en el problema amb tota la seva complexitat. No és estrany, doncs, que mentre uns autors afirmen que els moderns agents antiinfecciosos no han contribuït marcadament a millorar el panorama de les infeccions, n'hi hagi d'altres que opinin que l'han modificada molt profundament. Tal com assenyalen O'Grady i Zambert, creiem que ni l'una ni l'altra afirmació no són suficientment ponderades. Tenint en compte els punts discutits i les matisacions oportunes, ens sembla evident que els agents antiinfecciosos han contribuït d'una manera moderada i parcial a la disminució de la morbiditat i de la mortalitat globals per les infeccions. En conjunt podríem afirmar que els antibiòtics i els quimioteràpics han servit més per a l'individu que per a la collectivitat, i que resulta més espectacular llur impacte sobre el curs de determinades malalties que no pas sobre l'epidemiologia. No hi ha dubte que, des d'un punt de vista més general, han estat més útils la progressiva millora de la higiene pública i del nivell de vida (tal com ho demostren les corbes de mortalitat des de fa més de cent anys) i les mesures destinades a atorgar resistència a l'individu mitjançant la immunització activa (cal recordar no més l'impacte de la introducció de la vacunació antipoliomielítica en l'evolució d'aquesta malaltia). Curiosament, i sense voler fer futurologia, és potser lícit de suposar que seran precisament aquests tipus de mesures les que continuaran modulant l'evolució de la patologia infecciosa en els anys propvenients. Potser l'efecte continuat de la millora en les condicions de vida serà més difícil d'apreciar, però la possible consecució d'una vacuna contra l'hepatitis infecciosa o la vacuna antimeningocòccica gairebé ja a l'abast, poden ésser exemples de l'impacte que poden encara tenir els avenços en el terreny de la immunització activa. Si troballes noves, insospitades, en el terreny de la quimioteràpia antiviral vindran a modificar la imatge de la patologia infecciosa, no ho sabem; però és quelcom que hem de desitjar que sigui una realitat.